

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Н.О. Будна, З.Л. Головка

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

3 клас

Дидактичний матеріал

Видання четверте, перероблене і доповнене

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 811.161.2:371.32

Б 90

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент

Онишків З.М.

вчитель вищої категорії, вчитель-методист

Богайчук Р.В.

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
підтверджується відповідним листом ІМЗО
(<https://bohdan-books.com/grifmon/>)*

Будна Н.О., Головка З.Л.

Б90 Творчі завдання з української мови: дидактичний матеріал : 3 кл. / Вид. 4-те, переробл. і доп. / Н.О. Будна, З.Л. Головка. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2020. — 72 с.

2005000016271

У посібнику подано тексти та творчі завдання відповідно до Типових освітніх програм з української мови для учнів 3 класу. Пропоновані вправи допоможуть дітям практично засвоїти та закріпити програмовий матеріал з української мови.

Для третьокласників, учителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 811.161.2:371.32

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна

ГОЛОВКО Зоя Лук'янівна

Творчі завдання з української мови

Дидактичний матеріал

3 клас

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Ірина Чорненька*

Обкладинка *Володимир Басалига*

Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*

Підписано до друку 22.07.2020. Друк офсетний. Гарнітура Times.

Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 4,19. Умовн. фарбо-відб. 4,19.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com *www.bohdan-books.com*

2005000016271

© Навчальна книга — Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

ЗМІСТ

I.	Повторення вивченого в другому класі.....	4
II.	Мова і мовлення.....	7
III.	Слово. Будова слова.....	9
	Слово. Значення слова.....	9
	Синоніми і антоніми.....	11
	Будова слова. Закінчення. Основа.....	13
	Спільнокореневі слова. Корінь.....	14
	Вимова і правопис слів із ненаголошеними [е], [и].....	20
	Вимова і правопис слів із глухими та дзвінкими приголосними.....	21
	Префікси. Прийменники. Апостроф після префіксів.....	22
	Суфікси.....	26
IV.	Іменник.....	29
V.	Прикметник.....	39
VI.	Дієслово.....	47
VII.	Речення.....	55
VIII.	Текст.....	61
IX.	Повторення вивченого за рік.....	68

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В ДРУГОМУ КЛАСІ

●1.

Прочитай вірш. Випиши слова з м'якими приголосними звуками.

Літо, до побачення!

Побували всюди ми,
скільки див небачених
стріли ми навколо.
Ми цієї радості
зроду не забудемо!
Літо, до побачення!
Здрастуй, рідна школо!
(В. Бичко)

●2.

Вивчи вірш та запиши його з пам'яті. Підкресли букви, що позначають два звуки.

Айстра

Ну ось і літо золоте
Сховалось за дощами,
Лиш айстра у саду цвіте
Ясним огнем прощальним.
(В. Гантор)

●3.

Прочитай і відгадай загадку. Запиши букви, що позначають голосні звуки.

З однієї ми родини
Від Андрія до Ярини.
Як по одному, самі,
Ми буваємо німі,
Хоч і маєм різні назви
Й добре знаєте всіх нас ви.
Певним станемо рядком —
Заговоримо ладком.
Ми — писемності основа,
А без нас — ніхто ні слова!
Що то таке?
(Д. Білоус)

●4.

Відгадай загадки. Запиши відгадки в алфавітному порядку.

1. А що то за коні в полі на припоні: довгасті, голчасті, зеленої масті, нікого не возять, лише солі просять?
2. Що то за голова, що лиш зуби та борода?
3. Червоний Макар по полю скакав, та в борщ попав.
4. Хто ховає під кущі наші супи та борщі?
5. Дівка в коморі, коса надворі.
6. Що без болю, без печалі доведе до сліз?

●5.

Запиши назви рік в алфавітному порядку.

Десна, Дніпро, Горинь, Стир, Стрипа, Серет, Дністер, Збруч, Прут, Черемош, Тиса, Прип'ять, Іква.

●6.

Від поданих слів утвори нові, змінюючи першу літеру.

Бій — ..., порт — ..., вір — ..., рік — ..., мак — ..., січ —

●7.

Встав пропущені слова. Склади звукову модель першого слова.

У другому слові познач наголос.

1. Наче вулик, наша школа.

Вся вона гуде, як

(Д. Павличко)

2. У кожного із нас бажання:

Художнє слухати

●8.

Вітвори на письмі текст вірша Сидора Воробкевича, вставивши замість крапок букви, що позначають голосні звуки.

Пл...к...йт..., д...т...,

р...дн... св... ... м...в...,

вч...тьс... скл...дн... г...в...р...т...

св... ...м р...дн...м сл...в...м.

●9.

Прочитай прислів'я. Встав замість крапок букви, що позначають голосні звуки.

Л...д...н... б...з кн...г..., ...к кр...н...ц... б...з в...д... .

●10.

Прочитай. У яких виділених словах ти поставиш знак м'якшення, а в яких — апостроф? Чому? Спиши. Склади звукові моделі двох-трьох виділених слів (за вибором).

а) Розцвіла *привіл...но* дика *м...ята*. *Хлоп...ята* грали на *подвір...ї* *м...ячем*. *Гриц... пам...ятав* багато віршів.

б)

Святковий пиріг

Я спекла смачний пиріг.
В хату кіт прибіг з *подвір...я*,
трет...ся в мене біля ніг —
хоче втертися в *довір...я*.

(М. Герасименко)

●11.

Спиши. Встав, де потрібно, пропущені букви.

Суд...я, вугіл...я, зіл...я, Ол...я, волос...я, порос...я, ріл...я,
колос...я, жит...я, щаст...я.

●12.

Спиши текст, вставляючи пропущені букви.

Подруги

Настя і Оленка — подруги. У них однакові синенькі пла...я, біляве воло...я. Сидять дівчатка за однією партою. Завжди діляться шкільним прила...ям. Дуже люблять уроки чита...я і малюва...я. Разом готують домашні завда...я.

●13.

Спиши. Встав, де потрібно, апостроф.

Сім...я, м...яч, дев...ять, солов...ї, р...юкзак, р...яд, бур...ян,
бур...як, р...ясний, кам...яний, здоров...я, рум...яний.

●14.

Випиши слова з апострофом.

Наша сім...я

Наша сім...я велика і дружна. Є у мене п...ять братів і сестричка. Валер...ян працює на фабриці. Льоня ходить у дев...ятий клас. Ми з Мар...янкою вчимося у п...ятому. Олесь — першокласник. А Федько і Дем...ян ще в дитячому садку.

●15.

З поданих слів склади речення. Поясни правопис слів з апострофом.

Школа, подвір'я, хлоп'ята, доглядають, троянди, з любов'ю.

●16.

Запиши речення схематично. Поясни правопис слів з апострофом.

а) Ластівки в'ють свої гнізда під дахами.

б) У нашій сім'ї сьогодні свято.

●17.

Спиши. Виділені слова поділи для переносу. Яке слово не можна переносити з одного рядка в інший? Чому?

В глибінь загляне **осінь**, пожуриться сама.

І під **гудіння** сосон — впаде **зима**.

(М. Драй-Хмара)

●18.

Спиши, вставляючи пропущені букви і знаки.

Летят... листки пожовклі і зів...ялі,

Летят... до ніг і сумно шелестят...

Затих га...ок, і верби кучеряві

Пташиним співом вже не гомонят...

А ниточки ясні, срібноволосі

Шепочут... тихо: осін..., осін...

(І. Савицька)

МОВА І МОВЛЕННЯ

●1.

Вивчи вірш і запиши його з пам'яті. Підкресли слова, в яких звуків більше, ніж букв.

Вивчайте, любіть свою мову,

як світлу Вітчизну любіть,

як стягів красу малинову,

як рідного неба блакить.

(В. Сосюра)

●2.

Прочитай текст. Спиши перший абзац. Склади звукову модель виділеного слова.

Твоя рідна мова — *українська*. Вчися говорити нею грамотно та красиво.

Тут у пригоді тобі стануть твори художньої літератури, тобто ті, що їх написали письменники, а також казочки, приказки, прислів'я, загадки, оповідання, які протягом століть творив наш народ.

●3.

Спиши вірш. Постав наголос у словах.

Розцвітай же, слово,
і в родині, і у школі,
й на заводі, і у полі
пречудесно, пречудово —
розцвітай же, слово!

(П. Тичина)

●4.

Допиши слова привітання.

Доброго ранку, ...

●5.

Закінчи речення.

Якщо я ненавмисно зачепив перехожого, я повинен...

Коли мені необхідно звернутися з проханням, я...

Якщо мені потрібно пройти на своє місце в кінотеатрі, я...

●6.

Склади і запиши прислів'я та приказки про мову.

Лине, серця, до, а, не, слово, стріла.

Хліб, а, слово, на, обід, бережи, на, відповідь.

До, язик, Києва, доведе.

Словом, за, кишеню, у, не, полізе.

●7.

Спиши вірш, вставляючи пропущені букви і знаки.

Рідне слово

Над старими яворами
Білих буслів білі діти
Зранку-раночку дз...обами
Вчат...ся рідно клекотіти.
І ріднен...ко т...охка в лузі
Соловей до солов...яти.
І мене навчіт..., матусю,
Рідним словом розмовляти!
(М. Тимчак)

СЛОВО. БУДОВА СЛОВА

СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

●1.

Поясни, які значення можуть мати подані слова. Склади з ними різні речення.

а) Шапка;

б) хліб.

●2.

Прочитай. Поясни значення слова ***перевела*** у кожному реченні.

Дівчинка перевела стареньку бабусю на другий бік вулиці.

Тридцять першого жовтня мама перевела стрілку годинника назад.

Наталка перевела одну картинку на обкладинку альбома.

Сестра зателефонувала, що перевела нам п'ятсот гривень.

●3.

Прочитай. Зі словосполученнями одного рядка (за вибором)клади і запиши речення.

а) Доніс відро до хати; доніс командирові.

б) Хлібний запах; хлібний магазин; хлібне поле; хлібний колос.

в) Крилатий птах; крилата мрія.